

Til:	Fakultetsstyret
Fra:	Fakultetsdirektøren
Sakstype:	Diskusjonssak
Saksnr:	D-SAK 2
ePhorte:	
Møtedato:	9. juni 2022
Notatdato:	2. juni 2022
Saksbehandler:	ggr

Oppfølging av språkkravet ved ansettelse i fast vitenskapelig stilling

Henvisning til lovverk, plandokumenter og eventuell tidligere behandling i styret

Det vises til [Regler for ansettelse i professorater og førsteamanuensisstillinger ved UiO](#):

«§ 5 Kunngjøringsteksten

Opplysninger som kunngjøringen skal inneholde: [...]

12. hvilke språk det kan undervises på dersom stillingen skal kunngjøres utenfor de nordiske land.

Dersom undervisningsspråket er norsk, bør det gå fram av kunngjøringen en forventning om at søkeren må kunne undervise på norsk (eller et annet skandinavisk språk) innen en nærmere bestemt ansettelsesperiode. Kravet frafalles normalt ved kunngjøring av professor II-stillinger, dersom det ikke er en særlig begrunnelse for å opprettholde kravet.»

Bakgrunn

Regjeringen forventer at universitetet stiller krav til opplæring i norsk språk ved ansettelse av utenlandske ansatte. I tildelingsbrevet til UiO for 2022 bes universitetet sikre at norskkompetansen hos de ansatte er tilstrekkelig for å ivareta norsk fagspråk innen 2 år.

Rapport om språk fra arbeidsgruppe for integrering av internasjonale ansatte ved HF i 2020 fant at det ikke var realistisk å imøtekomme språkopplæringskravet innen 2 år, og stiller krav om full norskspråklighet innen 3 år.

Oppfølging av språkkravet ved ansettelse i faste vitenskapelige stillinger (dvs. professorater og førsteamanuensisstillinger) har vært diskutert med instituttlederene i møter 18. februar 2021 og 7. oktober 2021.

Norsk er UiOs primære undervisnings- og administrasjonsspråk. Både av hensyn til integrering og utnyttelse av fakultetets samlede ressurser er det ønskelig at ansatte som ikke behersker norsk eller skandinavisk språk raskest mulig settes i stand til å delta i møter, lese og forstå saksdokumenter og helst også undervise på alle nivå.

Språkkrav ved Det humanistiske fakultet

Det humanistiske fakultet har et språkkrav for alle faste vitenskapelige ansatte, som slås fast i kunngjøringstekster og arbeidsavtaler. Dette består av to trinn:

Trinn 1: Bestå en Bergenstest med resultat *Bestått* (tilsvarer nivå B2 i det Felles Europeiske Rammeverket for Språk) etter to års ansettelse.

Trinn 2: Gjennomføre undervisning (eller andre relevante arbeidsoppgaver) på norsk etter tre års ansettelse.

HF forplikter seg som arbeidsgiver til å legge til rette for at nyansatte med språkkrav klarer å oppfylle de to trinnene:

1. Språkopplæring inntil avlagt Bergenstest, som tilsvarende nivå B2, finansieres av grunnenheten
2. Grunnenheten utarbeider en individuell plan i samarbeid med den ansatte i forbindelse med tiltredelse som leder fram til avlagt Bergenstest
3. Grunnenheten utarbeider en individuell plan for oppfølging etter avlagt Bergenstest med sikte på gjennomføring av undervisning på norsk
4. Timer den nyansatte bruker på organisert språkopplæring godskrives i lokalt timeregnskap med inntil 50 timer per semester i tre år.

Språkkrav ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Pedagogikk- og språkkravene for ansettelse i vitenskapelige stillinger ved fakultetet ble vedtatt av dekanen 6. februar 2014:

«Fakultetet opnar for at språkkravet kan utgå dersom grunneininga sjølv ynskjer dette. Dersom det er krav om undervisning på norsk/nordisk skal dette framgå av kunngjeringa. God utnytting av den tilsette sin kapasitet med omsyn til undervisnings, forskning, formidling og administrasjon tilseier at grunneiningane legg til rette for at alle tilsette lærer norsk.»

Praktisering av språkkravet

Språkkravet er innarbeidet i kunngjøring og ansettelseskontrakter på førstestillingsnivå ved fakultetet:

Tekst hentet fra [kunngjøring](#) av førsteamanuensisstilling ved Institutt for statsvitenskap:

“Scandinavian languages and English are the working languages at the department. If an appointee is not fluent in a Scandinavian language, the appointee will be expected to learn sufficient Norwegian to be able to participate in all functions that the position may involve within two years.”

Tekst hentet fra [ansettelseskontrakt](#) ved Institutt for statsvitenskap SV 2021:

“PROFICIENCY IN THE NORWEGIAN LANGUAGE

Being employed in this position requires that you attain sufficient proficiency in the Norwegian

language within two years of your commencement date. This is to ensure that you are able to actively participate in all the functions the position may involve.”

Fakultetets grunnenheter har i dag ingen ens praksis for oppfølging av språkkravet eller samlet oversikt over ansatte som er ansatt med språkkrav. Oppfyllelse av vilkårene i ansettelseskontrakten på dette området følges i liten grad opp. Fakultetet har derimot oversikt over ansatte med krav om tilegnelse av pedagogisk basiskompetanse og mottar årlig oversikt over ansatte som har gjennomført kurs fra LINK. Det er ingenting praktisk i veien for å følge opp språkkravet tilsvarende.

Tilbud om språkopplæring ved UiO

Sommerskolen/UiO tilbyr [norsk kurs til ansatte](#). Samlet kostnad kr. 30 000 forutsettes dekket av den ansattes grunnenhet.

Den ansatte kan enten følge et semesters norsk kurs tilsvarende nivå 3, B2 Bergenstesten (20 ECT) – 3(4) x 2 t per uke i 14 uker – eller et intensivt sommerkurs på samme nivå – 3+5 t per uke i seks uker.

Til diskusjon

Fakultetet hadde per 1. april 2021 totalt 642 årsverk. Av disse hadde 495 norsk statsborgerskap, 30 nordisk statsborgerskap og resten – dvs. 117 (18 %) statsborgerskap utenfor Norden.

En økende andel av fakultetets vitenskapelige ansatte har ikke-skandinavisk bakgrunn. Fakultetet har ingen samlet oversikt over hvor mange faste vitenskapelige som er ansatt med språkkrav eller om de har oppfylt språkkravet. Fakultetet vet lite om årsaker til hvorfor språkkravet eventuelt ikke er oppfylt, selv om det kan antas at manglende oppfølging fra lokal arbeidsgivers side kan ha noe med dette å gjøre.

Det humanistiske fakultetet har valgt å innskjerpe språkkravet og fulgt opp med tilretteleggingstiltak som fakultetet håper bidrar til å gjøre det lettere for nyansatte oppfylle kravet.

En innskjerping av språkkravet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er ikke forsvarlig uten lignende tilretteleggingstiltak ved grunnenhetene – dvs. dekning av utgifter til språkopplæring, uttelling i timeregnskap/reduisert undervisning, samt individuelle oppfølgingsplaner.

Instituttlederne har gitt bred tilslutning til at språkkravet konkretiseres til avlagt Bergenstest (nivå B2) innen 2 år. Det foreslås at kravet gjøres obligatorisk for faste vitenskapelige ansatte i professorater og førsteamanuensisstillinger, men ikke for midlertidige ansatte og forskerstillinger (for de sistnevnte finnes det også kortere språkkurs i regi av Sommerskolen hvis ønskelig). Instituttlederne var noe mer skeptiske til Det humanistiske fakultets opplegg for oppfølging etter avlagt Bergenstest.

Dekanen ber styret om innspill som kan tas med videre med tanke forberedelse av styresak til høsten.

Anne Julie Semb
dekan

Gudleik Grimstad
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev 2022